

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра філософії, біоетики та іноземних мов

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Едуард БУРЯЧКІВСЬКИЙ

01 вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРОФЕСІЙНА МЕДИЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ В МЕДИЦИНІ»

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність: 222 «Медицина»

Освітньо-професійна програма: Медицина

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Медицина» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 222 «Медицина» галузі знань 22 «Охорона здоров'я», ухваленою Вченою Радою ОНМедУ (протокол № 10 від 27 червня 2024 року).

Розробники:

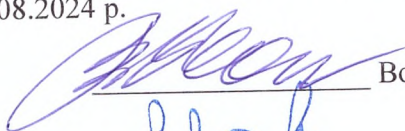
Професор кафедри філософії, біоетики та іноземних мов Русалкіна Л.Г.

Ст. викладач кафедри філософії, біоетики та іноземних мов Мокрієнко Е.М.

Викладач кафедри філософії, біоетики та іноземних мов Бермас О.М.

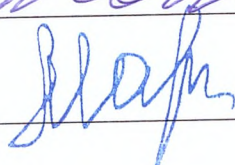
Робоча програма затверджена на засіданні кафедри філософії, біоетики та іноземних мов
Протокол № 1 від 26.08.2024 р.

Завідувач кафедри

Володимир ХАНЖИ

Погоджено із гарантом ОПП

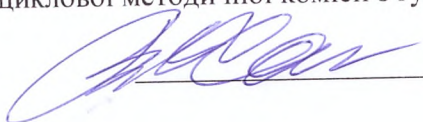

Валерія МАРІЧЕРЕДА

Схвалено предметною цикловою методичною комісією з гуманітарних дисциплін
ОНМедУ

Протокол № 1 від 27.08.2024 р.

Голова предметної циклової методичної комісії з гуманітарних дисциплін ОНМедУ

Володимир ХАНЖИ

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____
Протокол № ___ від “___” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____
Протокол № ___ від “___” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни:

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Загальна кількість: Кредитів: 3 Годин: 90	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я» Спеціальність 222 «Медицина» Рівень вищої освіти другий (магістерський)	<i>Денна форма навчання</i>
		<i>Вибіркова дисципліна</i>
		<i>Рік підготовки: 3</i>
		<i>Семестр 5,6</i>
		<i>Лекції (0 год.)</i>
		<i>Семінарські (0 год.)</i>
		<i>Практичні (30 год.)</i>
		<i>Лабораторні (0 год.)</i>
		<i>Самостійна робота (60 год.)</i>
<i>у т.ч. індивідуальні завдання (0 год.)</i>		
<i>Форма підсумкового контролю – залік</i>		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни, компетентності, програмні результати навчання.

Мета: Опанування здобувачем вищої освіти знань і формування елементів професійних компетентностей, зокрема – англomовної комунікативної компетентності у межах сфер і тем, окреслених освітньою програмою для медичного профілю і передбачає поглиблене та професійно зорієнтоване оволодіння іноземною мовою галузі.

Завдання:

1. Формування вмінь та навичок здійснювати спілкування англійською мовою в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною ОПП.

2. Удосконалення навичок розуміння, критичного аналізу та перекладу автентичних фахових текстів.

3. Опанування вмінням висловлювати свої думки, почуття та ставлення; застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб у професійній діяльності англійською мовою.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

- **Інтегральна компетентність (ІК)** – Здатність розв'язувати типові та складні задачі, у тому числі дослідницького та інноваційного характеру у сфері медицини. Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії.

- **Загальних (ЗК):**

ЗК7 – Здатність працювати в команді.

ЗК8 – Здатність до міжособистої взаємодії.

ЗК9 – Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК10 – Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.

ЗК12 – Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК15 – Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

- **Спеціальних (СК):**

СК1 – Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.

СК16 – Здатність до ведення медичної документації, в тому числі електронних форм.

СК21 – Здатність зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

СК25 – Дотримання професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН21 - Відшукувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію.

ПРН25 – Зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців.

ПРН27 – Вільно спілкуватися державною та англійською мовою, як усно так і письмово для обговорення професійної діяльності, досліджень та проєктів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

Знати:

- Лексичний матеріал, граматичні конструкції для вираження думок; стилістичні особливості англійської медичної мови;
- Правила написання повідомлень, міркувань, пояснень, визначень, рецензій, доповідей, рефератів тощо, які мають смислову і логічну завершеність та відповідають нормі і узусу ведення медичної документації;
- Особливості комунікації в професійній та суспільній сферах.

Вміти:

- Спілкуватися з пацієнтами та колегами англійською мовою на високо професійному рівні, в усній та письмовій формах;
- Оперувати та активно використовувати іншомовну лексику у процесі синтезу та аналізу різноманітних джерел інформації;
- Читати, перекладати (з англійської мови на українську та навпаки), інтерпретувати та аналізувати автентичні англомовні фахові матеріали із складанням анотацій і резюме наукових медичних публікацій;
- Вести медичну документацію англійською мовою.

3. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Введення в медичну термінологію.

Ознайомлення з типами медичних термінів. Читання медичного тексту та розбір його структури, пошук термінів. Визначення мети вивчення курсу.

Тема 2. Частини слів.

Визначення частин слів та їх функцій. Розглядання структури медичних термінів з метою визначення коренів, суфіксів та префіксів.

Тема 3. Суфікси. Формування множини іменників.

Вивчення видів суфіксів, визначення їх походження. Переклад медичних термінів з різноманітними суфіксами. Вивчення правил побудови множини іменників. Винятки з правил побудови множини іменників.

Тема 4. Префікси.

Вивчення видів префіксів, визначення їх походження. Переклад медичних термінів з різноманітними префіксами.

Тема 5. Контрольна робота 1.

Перевірка знань з визначення частин слів, визначення та переклад суфіксів та префіксів.

Тема 6. Клітини.

Вивчити терміни та терміноелементи, які стосуються структури та функцій клітини. Описувати структуру клітини та її функції.

Тема 7. Тканини.

Вивчити терміни та терміноелементи, які стосуються структури та видів тканин. Описувати види тканин та їх функції. Визначати терміни та терміноелементи пов'язані з тканинами.

Тема 8. Органи та системи органів.

Засвоїти терміни, що відносяться до структури та функцій різних систем органів. Описувати структуру та функції кожної системи. Вміти резюмувати текст.

Тема 9. Контрольна робота 2.

Перевірка знань з термінів та терміноелементів пов'язаних з тканинами, клітинами та органами.

Тема 10. Типи хвороб.

Засвоїти терміни та терміноелементи, що відносяться до типів хвороб. Вміти давати відповіді на запитання до тексту.

Тема 11. Діагноз.

Засвоїти терміни та терміноелементи, які стосуються визначення діагнозу. Назви симптомів та станів. Скарги пацієнтів. Лабораторні та інструментальні дослідження.

Тема 12. Лікування.

Визначити терміни та терміноелементи, що стосуються цієї теми.

Описання медикаментозного та хірургічного лікування, медичних інструментів. Вміти відповідати на запитання до тексту.

Тема 13. Ліки.

Засвоїти терміни та терміноелементи, що відносяться до видів ліків. Вміти анотувати текст.

Тема 14. Контрольна робота 3.

Перевірка знань з термінів та терміноелементів пов'язаних з хворобами, діагностикою та лікуванням хвороб.

Тема 15. Систематизація знань з курсу.

Систематизація знань зі структури медичних термінів. Робота з історіями хвороби, інструкціями до застосування медичних апаратів та анотаціями до медикаментів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	СРЗ
Тема 1. Введення в медичну термінологію	6	0	0	2	0	4
Тема 2. Частина слів	6	0	0	2	0	4
Тема 3. Суфікси. Формування множини іменників.	6	0	0	2	0	4
Тема 4. Префікси.	6	0	0	2	0	4
Тема 5. Контрольна робота 1.	6	0	0	2	0	4
Тема 6. Клітини.	6	0	0	2	0	4
Тема 7. Тканини	6	0	0	2	0	4
Тема 8. Органи та системи органів	6	0	0	2	0	4
Тема 9. Контрольна робота 2.	6	0	0	2	0	4
Тема 10. Типи хвороб	6	0	0	2	0	4

Тема 11. Діагноз	6	0	0	2	0	4
Тема 12. Лікування	6	0	0	2	0	4
Тема 13. Ліки	6	0	0	2	0	4
Тема 14. Контрольна робота 3	6	0	0	2	0	4
Тема 15. Систематизація знань з курсу	6	0	0	2	0	4
Індивідуальні завдання	0	0	0	0	0	0
Усього годин	90	0	0	30	0	60

5. Теми лекційних / семінарських / практичних / лабораторних занять

5.1. Теми лекційних занять

Лекційні заняття не передбачені.

5.2. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

5.3. Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Практичне заняття 1. Введення в медичну термінологію	2
2.	Тема 2. Практичне заняття 2. Частини слів	2
3.	Тема 3. Практичне заняття 3. Суфікси. Формування множини іменників.	2
4.	Тема 4. Практичне заняття 4. Префікси.	2
5.	Тема 5. Практичне заняття 5. Контрольна робота 1.	2
6.	Тема 6. Практичне заняття 6. Клітини.	2
7.	Тема 7. Практичне заняття 7. Тканини	2
8.	Тема 8. Практичне заняття 8. Органи та системи органів	2
9.	Тема 9. Практичне заняття 9. Контрольна робота 2.	2
10.	Тема 10. Практичне заняття 10. Типи хвороб	2
11.	Тема 11. Практичне заняття 11. Діагноз	2
12.	Тема 12. Практичне заняття 12. Лікування	2
13.	Тема 13. Практичне заняття 13. Ліки	2
14.	Тема 14. Практичне заняття 14. Контрольна робота 3	2
15.	Тема 15. Практичне заняття 15. Систематизація знань з курсу	2
	Разом	30

5.4. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

№	Назва теми / види завдань	Кількість годин
1.	Тема 1. Підготовка до практичного заняття 1	4
2.	Тема 2. Підготовка до практичних занять 2	4

3.	Тема 3. Підготовка до практичних занять 3	
4.	Тема 4. Підготовка до практичного заняття 4	4
5.	Тема 5. Підготовка до практичного заняття 5	4
6.	Тема 6. Підготовка до практичного заняття 6	4
7.	Тема 7. Підготовка до практичного заняття 7	4
8.	Тема 8. Підготовка до практичного заняття 8	4
9.	Тема 9. Підготовка до практичного заняття 9	4
10.	Тема 10. Підготовка до практичного заняття 10	4
11.	Тема 11. Підготовка до практичного заняття 11	4
12.	Тема 12. Підготовка до практичного заняття 12	4
13.	Тема 13. Підготовка до практичного заняття 13	4
14.	Тема 14. Підготовка до практичного заняття 14	4
15.	Тема 15. Підготовка до практичного заняття 15	4
	Разом	60

7. Методи навчання

Практичні заняття:

За характером подання та сприйняття інформації:

- *словесні*: розповідь, пояснення, бесіда, інструктаж, дискусія, диспут, обговорення проблемних ситуацій, ситуаційне навчання.
- *наочні*: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації), демонстрація, метод безпосереднього спостереження, презентація результатів власних досліджень.
- *практичні*: тести; тренувальні та творчі вправи; розв'язання клінічних задач; практичні роботи; метод проектів (проектування).

За способом використання отриманої інформації:

- *репродуктивні* (ділові рольові ігри, моделювання заданої ситуації, тощо);
- *пошукові* (робота з довідковою літературою, електронними пошуковими інформаційними системами, тощо);
- *перцептивні* (відеоуроки, зустрічі з представниками англійських країн, тощо);
- *логічні* (мовні вправи, «кейс-стаді» або аналіз конкретної ситуації).

Самостійна робота: самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, методичними рекомендаціями кафедри, електронними інформаційними ресурсами, банком тестових завдань Крок-1 до іспиту «Іноземна мова за професійним спрямуванням».

8. Форми контролю та методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Поточний контроль: усне опитування, тестування, оцінювання виконання практичних вправ, оцінювання комунікативних навичок, розв'язання ситуаційних клінічних завдань, оцінювання активності на занятті та самостійної роботи здобувачів

Підсумковий контроль: диференційований залік.

Поточне оцінювання здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей з кожної теми. При оцінюванні навчальної діяльності здобувачів застосовуються стандартизовані методи контролю: усне повідомлення на релевантну тематику, тестовий контроль, структурований письмовий контроль. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності стандартизовані і включають контроль лексичних, граматичних та комунікативних навичок.

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність здобувачеві виставляються оцінки за 4-бальною (традиційною) шкалою з урахуванням

затверджених критеріїв: максимальна оцінка - 5, мінімальна оцінка - 3, незадовільна оцінка - 2.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, приймає активну участь в обговоренні теми заняття, впевнено демонструє практичні навички під час виконання завдань, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє творче мислення. Рівень компетентності високий, здатність до самостійного поповнення знань.
Добре «4»	Здобувач добре володіє матеріалом, приймає участь в обговоренні теми заняття, демонструє практичні навички під час виконання завдань з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття. Рівень компетентності достатній.
Задовільно «3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено приймає участь в обговоренні теми заняття. Рівень компетентності середній, репродуктивний. Володіє знаннями для подолання допущених помилок.
Незадовільно «2»	Здобувач не володіє матеріалом, не приймає участь в обговоренні теми заняття. Рівень компетентності низький.

Підсумковий контроль: залік у формі усного опитування.

Оцінювання поточної навчальної діяльності на практичному занятті:

- Оцінювання теоретичних знань з теми заняття:
  - методи: опитування, вирішення ситуаційної клінічної задачі
  - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
- Оцінка практичних навичок та маніпуляцій з теми заняття:
  - методи: стандартизовані і включають контроль лексичних, граматичних та комунікативних навичок.
  - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.

Оцінка за одне практичне заняття є середньоарифметичною за всіма складовими і може мати лише цілу величину (5, 4, 3, 2), яка округлюється за методом статистики.

9. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Отриманий середній бал за навчальну дисципліну для здобувачів, які успішно опанували робочу програму навчальної дисципліни, конвертується з традиційної чотирибальної шкали у бали за 200-бальною шкалою, як наведено у таблиці:

Таблиця конвертації традиційної оцінки у багатобальну шкалу

Традиційна чотирибальна шкала	Багатобальна 200-бальна шкала
Відмінно («5»)	185 – 200
Добре («4»)	151 – 184
Задовільно («3»)	120 – 150
Незадовільно («2»)	Нижче 120

Багатобальна шкала (200-бальна шкала) характеризує фактичну успішність кожного здобувача із засвоєння освітньої компоненти. Конвертація традиційної оцінки (середній бал за навчальну дисципліну) в 200-бальну виконується інформаційно-технічним відділом Університету.

Відповідно до отриманих балів за 200-бальною шкалою, досягнення здобувачів

оцінюються за рейтинговою шкалою ECTS. Подальше ранжування за рейтинговою шкалою ECTS дозволяє оцінити досягнення здобувачів з освітньої компоненти, які навчаються на одному курсі однієї спеціальності, відповідно до отриманих ними балів.

Шкала ECTS є відносно-порівняльною рейтинговою, яка встановлює належність здобувача до групи кращих чи гірших серед референтної групи однокурсників (факультет, спеціальність). Оцінка «А» за шкалою ECTS не може дорівнювати оцінці «відмінно», а оцінка «В» – оцінці «добре» тощо. При конвертації з багатобальної шкали межі оцінок «А», «В», «С», «D», «Е» за шкалою ECTS не співпадають з межами оцінок «5», «4», «3» за традиційною шкалою. Здобувачі, які одержали оцінки «FX» та «F» («2») не вносяться до списку здобувачів, що ранжуються. Оцінка «FX» виставляється здобувачам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але яким не зарахований підсумковий контроль. Оцінка «F» виставляється здобувачам, які відвідали усі заняття з дисципліни, але не набрали середнього балу (3,00) за поточну навчальну діяльність і не допущені до підсумкового контролю.

Здобувачі, які навчаються на одному курсі (однієї спеціальності), на підставі кількості балів, набраних з дисципліни, ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Конвертація традиційної оцінки з дисципліни та суми балів за шкалою ECTS

Оцінка за шкалою ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10% здобувачів
B	Наступні 25% здобувачів
C	Наступні 30% здобувачів
D	Наступні 25% здобувачів
E	Наступні 10% здобувачів

10. Методичне забезпечення

- Робоча програма навчальної дисципліни
- Силабус
- Методичні розробки до практичних занять
- Методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів вищої освіти
- Мультимедійні презентації
- Ситуаційні тестові завдання
- Електронний банк тестових завдань за підрозділами з дисципліни

Навчально-методична література:

1. Medical Terminology. An Illustrated Guide. Barbara Janson Cohen, Shirley A. Jones. Ninth Edition. Jones and Bartlett Learning, 2021, pp. 670
2. Посібник “English grammar exercises for medical students” (для СРЗ) ОНМедУ, Каф. іноземних мов. Одеса, 2020.

11. Питання для підготовки до підсумкового контролю

Визначати еквіваленти англійських медичних та фармацевтичних термінів греко-латинського походження.

Утворювати медичні терміни, використовуючи греко-латинські елементи.

Групувати афікси за їх значенням.

Утворювати медичні терміни за характерними афіксами.

Визначати, розпізнавати та розшифровувати медичні терміни у мікротекстах.

Робити морфемний аналіз фахових та наукових термінів.

- Розпізнавати складні слова за їх компонентами.
- Визначати і диференціювати граматичні явища та моделі.
- Розпізнавати і розрізняти активні і пасивні конструкції в англомовних фахових текстах.
- Перекладати і робити синтаксичний розбір речення.
- Визначати синтаксичні конструкції на базі граматичних моделей та активної лексики.
- Здійснювати пошук заданої інформації в науково-популярному фаховому тексті.
- Декодувати загальнонаукові, медичні та фармацевтичні аббревіатури.
- Утворювати синтаксичні конструкції, використовуючи граматичні категорії.
- Розрізняти найпоширеніші речення-кліше.

12. Рекомендована література

Основна:

1. Medical Terminology. An Illustrated Guide. Barbara Janson Cohen, Shirley A. Jones. Ninth Edition. Jones and Bartlett Learning, 2021, pp. 670
2. Посібник “English grammar exercises for medical students” (для СРЗ) ОНМедУ, Каф. іноземних мов. Одеса, 2020.

Додаткова:

1. Medical English for Academic Purposes. Ю. В. Лисанець, О. М. Беляєва, М. П. Мелашенко. Видавництво «Медицина», 2018. 312 с.
2. Саблук А. Г., Левандовська Л. В. English for medical student=Англійська мова для студентів-медиків: підручник для мед. ВНЗ I—III р.а. Київ: ВСВ «Медицина», 2018. 576 с.
3. McCarter S. MEDICINE (OXFORD ENGLISH FOR CAREERS) 2. Student's Book. Oxford University Press, 2010. 144 с.
4. Whalen K. Lippincott Illustrated Reviews: Pharmacology. Lippincott Williams & Wilkins, 2018. 576 с.
5. Swan M. Practical English Usage. Oxford University Press, 2017. 768 с.

13. Електронні інформаційні ресурси

1. Збірник тестових завдань для підготовки до ліцензійного іспиту КРОК 1: Загальна лікарська підготовка. ОНМедУ, кафедра іноземних мов, 2021. https://info.odmu.edu.ua/chair/foreign_lang/fileinfo/73/142214
2. Webster's Dictionary and Thesaurus <https://www.merriam-webster.com/>
3. Longman Dictionary of Contemporary English <https://www.ldoceonline.com/>
4. The International Medical Interpreters Association <https://www.imiaweb.org/>
5. Free Online Term Extractors <http://recremisi.blogspot.com/p/online-term-extractors.html>
6. Medical Dictionary Online <https://www.online-medical-dictionary.org/>